

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ โดยใช้แบบฝึกทักษะและวิธีการสอนแบบ active learning กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

Improving academic achievement in writing Thai classical poetry, specifically the four-line stanza form, using skill-building exercises and active learning methods in the Thai language subject for grade 10 students.

วรรณรดา ประชุมวงศ์¹ และ คงศักดิ์ สังฆมานนท์²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Wannarada Prachumwong¹ และ Kongsak Sangkhamanon²

Nakhonratchasima College

Corresponding Author E-mail : 6604043202007@nmc.ac.th

(Received: 6 May, 2025 ; Edit: 27 December, 2025; accepted: 27 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ โดยใช้แบบฝึกทักษะและวิธีการสอนแบบ active learning กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ โดยใช้แบบฝึกทักษะและวิธีการสอนแบบ active learning กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ จำนวน 32 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบฝึกทักษะการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ 2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ สูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การเรียนรู้เชิงรุก (Active learning), โคลงสี่สุภาพ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

This research aimed to 1) study the post-test academic achievement using practice exercises for writing four-line rhyming verses in the Thai language subject for grade 10 students, employing skill-based exercises and active learning methods; and 2) study the students' satisfaction with the learning management using practice exercises for writing four-line rhyming verses in the Thai language subject for grade 10 students. The research group consisted of 32 grade 10 students in the second semester of the 2024 academic year at Mary Help of Christians School, Chaiyaphum, selected using cluster random sampling. The research instruments were: 1) practice exercises for writing four-line rhyming verses; 2) an academic achievement test; and 3) a questionnaire on student satisfaction with the learning management using practice exercises for writing four-line rhyming verses.

The research findings showed that:

1. Post-test academic achievement using practice exercises for writing four-line rhyming verses in the Thai language subject for grade 10 students at Mary Help of Christians School, Chaiyaphum. Higher than before learning.
2. Students' overall satisfaction with the learning management using writing exercises in the form of four-line rhyming couplets (Klong Si Suphap) in the Thai language subject for Grade 10 students at Mary Help of Christians School, Chaiyaphum, was at a high level.

Keywords : Active learning, four-line poem (in the Thai classical style), academic achievement.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยคือรากฐานของอัตลักษณ์และมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทย คนไทยทุกคนล้วนเติบโตมาพร้อมกับภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ สื่อสาร และแสดงออกทางความคิด บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ภาษาไทยเชิงวรรณศิลป์ไว้อย่างงดงาม ผ่านการใช้ฉันทลักษณ์ในบทประพันธ์ต่าง ๆ เช่น โคลง กาพย์ และกลอน ซึ่งสะท้อนถึงความลึกซึ้งของภาษาและวัฒนธรรม วรรณกรรมไทยจึงไม่ใช่เพียงงานเขียน แต่คือเครื่องมือถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และจินตนาการอย่างมีศิลปะ

การศึกษาไทยในปัจจุบันมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านตามแนวทาง Active Learning โดยยึดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2563 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกรอบแนวทาง ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การเรียนรู้เชิงรุกถูกนำมาใช้เพื่อกระตุ้นการ

คิด วิเคราะห์ และลงมือทำด้วยตนเอง สร้างแรงจูงใจภายในและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ทำให้การเรียนรู้ไม่ใช่เพียงการรับสาร แต่เป็นกระบวนการสร้างสรรค์องค์ความรู้ร่วมกันอย่างมีพลัง

จากปัญหาด้านทักษะการเขียนโคลงสี่สุภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ได้มีแนวทางพัฒนาสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรอง เพื่อเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น โดยเน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับหลักสูตร การส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลและปรับรูปแบบการสอนให้เหมาะสม เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ และสร้างพื้นฐานการใช้ภาษาไทยอย่างลึกซึ้งและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ที่เรียน เรื่องการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ โดยใช้แบบฝึกทักษะและวิธีการสอนแบบ active learning กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่เรียน เรื่องการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ โดยใช้แบบฝึกทักษะและวิธีการสอนแบบ active learning กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในจังหวัดชัยภูมิ จำนวนนักเรียน 5,147 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 คน ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ โดยการเลือกแบบสุ่มเป็นกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ประกอบด้วยเนื้อหา จำนวน 5 ชุด
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภท โคลงสี่สุภาพ ใช้แบบฝึกทักษะและวิธีการสอนแบบ active learning กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) แบ่งความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ (Rating scale) มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยข้อคำถาม 15 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เวลาเรียน การวัดผลประเมินผล ค้นคว้าข้อมูล เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในหลักสูตรศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้ทราบแนวทางในการจัดสร้างแบบฝึกทักษะ (กรมวิชาการ, 2559 : 4-34)

2. ศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 4 วิเคราะห์ สาระการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ (กรมวิชาการ, 2559 : 7-21) ตลอดจนแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

3. วิเคราะห์หลักสูตร จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และแผนการเรียนรู้ จำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง วิเคราะห์ผู้เรียนถึงจุดเด่นที่ต้องส่งเสริมในขณะที่เรียน และวิเคราะห์จุดด้อยที่ต้องพัฒนาหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. ผลการวิเคราะห์นักเรียนแล้วพบว่านักเรียนมีจุดที่ต้องพัฒนาคือ การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ จึงได้ทำแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ จำนวน 5 ชุด

5. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการจัดทำแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วย แบบฝึกจำนวน 5 ชุด

6. กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สอดคล้องกับเนื้อหาและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2567 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ พุทธศักราช 2567

7. กำหนดรูปแบบของแบบฝึกที่เหมาะสมกับเนื้อหาและเหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งในครั้งนี้ได้เลือกแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ

8. นำฉบับร่างแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมของแบบฝึกแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

9. นำแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน จะพิจารณาลงความเห็นแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ จำนวน 5 ชุด มีความสอดคล้องเหมาะสมหรือไม่ โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1 = แนใจว่าสอดคล้องเหมาะสม

0 = ไม่แนใจว่าสอดคล้องเหมาะสม

-1 = แนใจว่าไม่สอดคล้องเหมาะสม

10. นำผลการพิจารณาลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน ในแต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเป็นรายข้อ

11. นำแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อรับความเห็นชอบ แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการวิจัย ดังนี้

11.1 ทดลองแบบ 1:1 โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชั้น โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ จำนวน 3 คน คือ นักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน อ่อน 1 คน แล้วดำเนินการทดลองตามลำดับขั้น เพื่อศึกษาความเหมาะสม แล้วนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขในด้านเนื้อหา เวลา การใช้ภาษา แบบฝึก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อต้องการนำข้อมูลของแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ มาปรับปรุงในด้านเนื้อหา เวลา การใช้ภาษา แบบฝึก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากนั้นนำชุดของแบบฝึกมาปรับปรุงแก้ไขดีขึ้น

11.2 ทดลองแบบ 1:9 เป็นการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ จำนวน 9 คน ซึ่งเป็นนักเรียนเก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน อ่อน 3 คน ซึ่งการทดลองครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อต้องการนำข้อมูลของแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ มาปรับปรุง ในด้านเนื้อหา เวลา การใช้ภาษา แบบฝึก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากนั้นนำชุดของแบบฝึกทักษะมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นอีกครั้งหนึ่ง

11.3 ทดลองภาคสนาม (Field testing) นำแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 คน โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ แล้วดำเนินการทดลอง เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุง แก้ไข ก่อนจะได้พิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ต่อไป

11.4 ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ที่ปรับปรุงแล้วนำไปฝึกทักษะไปใช้จริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ จำนวน 20 คน แล้วหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการแต่ง คำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกปฏิบัติเสริมทักษะตามเกณฑ์มาตรฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการโรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. ดำเนินการทดลอง ดังนี้

2.1 ก่อนการทดลองผู้วิจัยได้ชี้แจงหลักการและเหตุผลให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างรับทราบ

2.2 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre -test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการจัดการเรียนด้วยแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ก่อนทดลองสอนในคาบแรกเพื่อศึกษาความรู้เดิมของนักเรียนแล้วทำการเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.3 ทดลองใช้แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ จำนวน 20 คน ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

2.4 หลังสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้ข้อสอบชุดเดิมกับการทดสอบก่อนเรียนและประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน ด้วยแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ โดยใช้แบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่สร้างขึ้นจำนวน 10 ข้อ

2.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ มาวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 โดยวิเคราะห์ตามสูตรการหาค่า E_1/E_2 (วาโร เฟิงส์วีสดี, 2562 : 8)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระกันโดยใช้ t test (Dependent samples) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 112)

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนจากการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเทียบเกณฑ์ ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกเรื่อง การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้แบบฝึก เรื่อง การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ

กลุ่มตัวอย่าง	n	คะแนน เต็ม	$\sum x$	$\bar{X}$	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนเรียน	30	40	515	18.00	1.09	460	7,198	37.60**
หลังเรียน	30	40	975	34.33	2.30			

** แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า $t = 37.60$

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึก เรื่อง การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 34.33 ($\bar{X} = 34.33$) ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 18.00 ($\bar{X} = 18.00$)

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยแบบฝึก เรื่อง การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยแบบฝึก เรื่อง การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1	เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่ไม่ยากเกินไป	4.39	0.62	มาก
2	เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจ	4.52	0.41	มากที่สุด
3	มีความสุขที่ได้ร่วมกิจกรรมการเรียน ด้านการเขียนคำ ประพันธ์ ประเภท โคลงสี่สุภาพ	4.63	0.38	มากที่สุด
4	ชอบที่ได้ฝึกแสดงความคิดเห็น	4.48	0.67	มาก
5	ชอบที่ครูแนะนำและอธิบายในสิ่งที่ไม่เข้าใจ	4.50	0.63	มาก
6	รู้สึกสนุกเมื่อได้เรียนจากแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพที่ครูนำมาใช้	4.65	0.29	มากที่สุด
7	แบบฝึกแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่ สุภาพ เป็นสื่อในการเรียนรู้ที่ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย และเร็วขึ้น	4.54	0.33	มากที่สุด
8	ความรู้ที่ได้รับสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.57	0.36	มากที่สุด
9	มีโอกาสได้ทราบคะแนนผลงานที่ตนเองทำ	4.42	0.48	มาก
10	รู้สึกภูมิใจในผลงานและคะแนนที่ตนเองทำได้	4.49	0.52	มาก
รวม		4.52	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก เรื่อง การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระหว่าง 4.39 – 4.65 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 5 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลดต่ำ สามอันดับแรกคือ รู้สึกสนุกและมีความสุขที่ได้ร่วมกิจกรรมการเรียน ด้านการเขียนคำประพันธ์ ($\bar{X} = 4.65$) มีความสุขที่ได้ร่วมกิจกรรมการเรียน ด้านการเขียนคำประพันธ์ ประเภท โคลงสี่สุภาพ ($\bar{X} = 4.63$) และความรู้ที่ได้รับสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X} = 4.57$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในสามอันดับท้าย คือ ชอบที่ได้ฝึกแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.48$) มีโอกาสได้ทราบคะแนนผลงานที่ตนเองทำ ($\bar{X} = 4.42$) และเนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่ไม่ยากเกินไป ($\bar{X} = 4.39$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึก เรื่อง การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 34.33 ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 18.00 ซึ่งผลการวิจัย

ครั้งนี้สอดคล้องกับ เพ็ญศิริ เสรีรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ)รายงานผลการใช้แบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยนำไปทดลองกับโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 49 คน ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีประสิทธิภาพ 83.32/81.49 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้รายงานได้สร้างขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก เรื่อง การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ระหว่าง 4.39 – 4.65 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 5 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ สามอันดับแรกคือ รู้สึกสนุกและมีความสุขที่ได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการเขียนคำประพันธ์ มีความสุขที่ได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการเขียนคำประพันธ์ ประเภท โคลงสี่สุภาพ และความรู้ที่ได้รับสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในสามอันดับท้าย คือ ข้อที่ได้ฝึกแสดงความคิดเห็น มีโอกาสได้ทราบคะแนนผลงานที่ตนเองทำ และเนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่ไม่ยากเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับ สาโรจน์ จันทเขต (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการเขียนบทร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ เจริญสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยนำไปทดลองกับโรงเรียนบ้านสามโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1 จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกการเขียนบทร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ เจริญสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ 83.30/86.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ผู้เรียนที่ใช้แบบฝึกการเขียนบทร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ เจริญสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบฝึกการเขียนบทร้อยกรองโคลงสี่สุภาพเจริญสร้างสรรค์ แตกต่างกันและสูงกว่าก่อนเรียน โดยก่อนเรียนผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 59.33 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 86.33 ผู้เรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 84.00

จากผลการวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่าแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ เป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นและทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำหรับครูผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบ “โคลงประยุกต์” โดยเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์ร่วมสมัย เช่น การแต่งโคลงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม สื่อโซเชียล หรือวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการแต่งโคลงสี่สุภาพไม่ใช่เพียงวรรณคดีโบราณ แต่เป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีชีวิตในยุคปัจจุบัน

2. สำหรับผู้บริหารควรส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เฉพาะทาง เช่น “มุมโคลงสี่สุภาพ” ภายในห้องสมุด หรือจัดนิทรรศการหมุนเวียนให้นักเรียนได้นำผลงานโคลงของตนเองมาเผยแพร่ เพื่อสร้างเวทีให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3. สำหรับนักเรียนควรฝึกเขียนโคลงในรูปแบบ “โคลงไดอารี่” โดยให้นักเรียนจดบันทึกประจำวันหรือประสบการณ์ชีวิตในรูปแบบโคลงสี่สุภาพ อาจเริ่มต้นวันละ 1 บท เพื่อเป็นการฝึกใช้ภาษา ฝึกความคิดสร้างสรรค์ และสะท้อนตัวตนของตนเองผ่านวรรณศิลป์

4. สำหรับผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม “เล่าเรื่องบ้านผ่านโคลง” เช่น ขวนบุตรหลานเขียนโคลงเกี่ยวกับประวัติครอบครัว วิถีชีวิต หรือคำสอนของผู้ใหญ่ในบ้าน เพื่อสร้างสายสัมพันธ์ในครอบครัวผ่านงานวรรณกรรมไทย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาแบบฝึก ในทักษะการฟัง การพูดและการเขียน นอกเหนือจากทักษะการเขียน อาทิเช่น ทักษะการอ่านเชิงสร้างสรรค์ ทักษะการพูดในที่ชุมชน เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ ในระดับชั้นต่าง ๆ ในเขตพื้นที่การศึกษา หรือเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี เหตุการณ์ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในท้องถิ่น และสถานการณ์ปัจจุบันในท้องถิ่นนำมาใช้ในการสร้างและพัฒนาแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือชั้นอื่น ๆ ในเขตพื้นที่การศึกษา หรือเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2559). *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2562). *การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมทางการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เพ็ญศิริ เสรีรัตน์. (2550). *การใช้แบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สาโรจน์ จันทเขต. (2551). *การพัฒนาแบบฝึกการเขียนบทร้อยกรองโคลงสี่สุภาพเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.